13/04/2022

Πάφου Γεώργιος: «Η Παιδεία της Κύπρου μέσα στο ευρύτερο Ευρωπαϊκό και Διεθνές Περιβάλλον»

Εκκλησία της Κύπρου / Ι.Μ. Πάφου

“Όλοι αντιλαμβανόμαστε, ότι το σχολείο υπηρετεί το έθνος· διευκρινίζει, φωτίζει και μεταλαμπαδεύει εθνικές αξίες. Γι’ αυτό το σχολείο πρέπει να είναι όργανο της πολιτείας και όχι της κυβέρνησης. Διαιωνίζει εθνικές και όχι κομματικές αξίες. Ως εκ τούτου χρειάζεται να καθοριστούν μόνιμοι στόχοι που να μην αλλάζουν όταν αλλάζει η κυβέρνηση”, είπε χαρακτηριστικά ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πάφου κ. Γεώργιος κατά την εισήγησή του στην εκδήλωση «Η Παιδεία της Κύπρου μέσα στο ευρύτερο Ευρωπαϊκό και Διεθνές Περιβάλλον».

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα Εκδηλώσεων Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄, την Τρίτη 12 Απριλίου 2022.

Παρακάτω μπορείτε να διαβάσετε όλη την εισήγηση του Σεβασμιωτάτου:

Ευχαριστώ ιδιαίτερα την εταιρεία Συμβουλευτικών και Ερευνητικών Υπηρεσιών «Λαοδίκη» καθώς και το Κυπριακό Κέντρο Μελετών γιατί με όρισαν να είμαι ένας από τους ομιλητές, στην αποψινή εκδήλωση με θέμα «Η Παιδεία της Κύπρου μέσα στο ευρύτερο Ευρωπαϊκό και Διεθνές περιβάλλον».

Με ομιλητές τους κατεξοχήν ειδικούς σε θέματα Παιδείας, τον Υπουργό Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας κ. Πρόδρομο Προδρόμου και την πρώην Διευθύντρια Μέσης Εκπαίδευσης Δρα Ζήνα Πουλλή, κατανοώ ποια θα πρέπει να είναι τα όρια της δικής μου εισήγησης. Θα πρέπει να δω τα θέματα της Παιδείας μας, στην εποχή μας, και στο νέο περιβάλλον, Ευρωπαϊκό και Διεθνές που ζούμε, από την οπτική γωνία της Εκκλησίας.

Με τον όρο “Παιδεία” εννοούμε όλες τις επιδράσεις, σκόπιμες και μη, που δέχεται ένα άτομο μέσα στο κοινωνικό του περιβάλλον, από τη γέννηση μέχρι τον θάνατό του. Μ’ αυτή την έννοια, Παιδεία ασκεί ολόκληρη η κοινωνία με τους ποικίλους θεσμούς και τα έθιμά της, τον τρόπο ζωής των πολιτών, τα ΜΜΕ και γενικά με ολόκληρο τον πολιτισμό της. Είναι γι’ αυτό που μιλούμε για παρεχόμενη Παιδεία, έστω κι αν δεν υπάρχουν σχολεία.

Ο όρος “Εκπαίδευση” αναφέρεται σ’ ένα μέρος μόνο της Παιδείας, σ’ εκείνο που γίνεται για ένα περιορισμένο διάστημα χρόνου στο σχολείο ή και σε κάποιο εργαστήριο.

Λέγεται, και πολύ σωστά, ότι η Παιδεία αποτελεί την έκφραση του πολιτισμού μιας κοινωνίας και συγχρόνως το μέσο για τη διαιώνισή της. Με την Παιδεία η κοινωνία μεταδίδει στη νέα γενιά τις πολιτιστικές της αξίες- εθνικές, κοινωνικές, θρησκευτικές- και με την Παιδεία η νέα γενιά βοηθάται να ενταχθεί στο κοινωνικό σύνολο και ν’ αποτελέσει έναν κρίκο στην εξελικτική του πορεία.

Η Παιδεία αποτελεί στην πράξη τον προγραμματισμό της πολιτείας για το τι είδους Πολιτεία θέλει να δημιουργήσει και κυρίως για το τι είδους πολίτη θέλει να πλάσει.

Τη στιγμή που καθορίζονται οι εκπαιδευτικοί στόχοι και αναζητούνται τα μέσα για επίτευξη αυτών των στόχων, διαγράφεται ουσιαστικά η πορεία που θα ακολουθήσει ένας λαός για πολλές γενιές.

Στην Κύπρο, η Παιδεία ανετέθη από το Σύνταγμα στην κάθε κοινότητα ξεχωριστά. Κι εμείς αναφερόμαστε στην Παιδεία της Ελληνικής Κοινότητας, αφού το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, γέννημα ανάγκης, αντικατέστησε μετά την Τουρκανταρσία, την Ελληνική Κοινοτική Συνέλευση. Σκοπός, λοιπόν, της Παιδείας μας είναι να διαπλάσει χαρακτήρες, να μορφώσει και να δώσει κατεύθυνση και πορεία ζωής στους Έλληνες της Κύπρου, που είναι ταυτόχρονα και Ορθόδοξοι Χριστιανοί, χωρίς να αποκλείει και οποιονδήποτε άλλον το επιθυμεί, αυτής της Παιδείας.

Δύο βασικοί παράγοντες, λοιπόν, που επηρεάζουν καθοριστικά την Παιδεία μας, είναι η εθνική καταγωγή και η θρησκευτική ταυτότητά μας. Κι είναι φυσικό να αναμένουμε οποιοδήποτε περιεχόμενο της Παιδείας μας, όχι μόνο να μην έρχεται σε αντίθεση με τα χαρακτηριστικά των δύο αυτών παραγόντων, αλλά και να τα προάγει.

Η παιδεία πέραν από την προσφορά γνώσεων στοχεύει και στην προσφορά αγωγής. Σε περιπτώσεις, μάλιστα, όπως τη δική μας, του Κυπριακού Ελληνισμού το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να προσανατολίζεται κυρίως στην προσφορά αγωγής.

Γιατί από την αγωγή που θα προσφερθεί, τη φιλοσοφία ζωής που θα μεταδοθεί στους μαθητές και από την προσωπικότητα που αυτοί θα βοηθηθούν να αναπτύξουν, θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό η ευαισθησία που θα επιδείξουν στις επιβουλές εναντίον της πατρίδας τους, καθώς και η αγωνιστική τους διάθεση. Κι είναι γνωστό πως η γεωγραφική μας θέση προκαλεί συχνά τέτοιες επιβουλές.

“Ο Ελληνισμός ήταν πάντοτε συναρτημένος με την παιδεία του”

Ο Ελληνισμός ήταν πάντοτε συναρτημένος με την παιδεία του. Δεν μπορεί, δηλαδή, κι αυτό επιβεβαιώθηκε πολλές φορές από την Ιστορία, να πηγαίνει καλά ο Ελληνισμός ενώ καταβαραθρώνεται η παιδεία του. Και το αντίθετο παρατηρείται. Δεν μπορεί να ανυψώνεται και να καρποφορεί η Ελληνική παιδεία χωρίς άμεσες ευνοϊκές επιπτώσεις στον Ελληνισμό.

Η συρρίκνωση του Ελληνισμού υπήρξε, σχεδόν πάντοτε, η κατάληξη μιας μακράς αργής πνευματικής και παιδευτικής φθοράς που εκδηλωνόταν πιο εμφαντικά στην

παραμέληση των εθνικών και θρησκευτικών αξιών και στην υποτίμηση της γλώσσας του.

Ασφαλώς και τα γενικότερα προβλήματα της Παιδείας ενδιαφέρουν την Εκκλησία και επιδεικνύει και γι’ αυτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Επειδή, όμως, αναφέρθησαν προηγουμένως, κάνω απλώς νύξη σ ’αυτά για να μη δοθεί η εντύπωση ότι γι’ αυτά δεν ενδιαφέρεται η Εκκλησία.

Αναφέρομαι πρώτα στο παρατηρούμενο τα τελευταία χρόνια πνεύμα της ήσσονος προσπάθειας και της οκνηρίας, εκ μέρους των μαθητών, που γίνονται ανεκτά από το σχολείο, αφού όλοι οι μαθητές προάγονται και ουδείς μένει στάσιμος.

Έτσι η πολιτεία ανέχεται να υποβιβάζονται συνεχώς τα επίπεδα των σπουδών. Λέει χαρακτηριστικά ο Γιώργος Χατζηκωστής ότι η τάση των υπευθύνων για την Παιδεία να φροντίζουν κατά πρώτο λόγο για τους αδύνατους μαθητές, με ποικίλα μέτρα επιείκειας, φέρνει τους αποτυχημένους και τους μέτριους στο επίπεδο των άξιων και των πετυχημένων. Στην περίπτωση αυτή συγχύζεται η ισότητα ενώπιον της Παιδείας με την ισότητα μέσα στην Παιδεία.

Η ισότητα ενώπιον της Παιδείας θεμελιώνει τα δικαιώματα των αδύνατων, το δικαίωμα της πρόσβασης στη μόρφωση, πράγμα δημοκρατικό· η ισότητα μέσα στην Παιδεία προσβάλλει τα δικαιώματα των καλύτερων (και επομένως και της κοινωνικής ολότητας), πράγμα ολοκληρωτικό. Γιατί είναι οι ικανοί που θα αποτελέσουν κάθε φορά, τη σπονδυλική στήλη της κοινωνίας και της πολιτείας. Η θέση αυτή βρίσκει και την Εκκλησία απόλυτα σύμφωνη.

Γίνονται μεγάλες εκπτώσεις στο θέμα της πειθαρχίας στο σχολείο

Είναι ύστερα και το θέμα της πειθαρχίας. Τα τελευταία χρόνια παρακολουθούμε μεγάλες εκπτώσεις και στο θέμα αυτό. Ορθώς ελέχθη ότι σκοπός της αγωγής δεν είναι να διδάξουμε τα παιδιά να κάνουν ή να πετυχαίνουν ό,τι επιθυμούν, αλλά να επιθυμούν αυτά που πρέπει.

Χωρίς πειθαρχία και καθοδήγηση τα παιδιά κατανοούν την ελευθερία ως ασυδοσία και καταλήγουν σε επιθετική συμπεριφορά, κάτι που αναιρεί την στοχοθεσία της αντιαυταρχικής αγωγής. Δεν υπάρχει πορεία προς την ελευθερία η οποία να μην διέρχεται από την πειθαρχία.

Αποτέλεσμα, ίσως εν μέρει και αιτία, της τάσης για άκρατο φιλελευθερισμό και απειθαρχία ήταν και η ανάμειξη κομμάτων στα σχολεία. Το κακό του κομματισμού

και της πολιτικολογίας στα σχολεία δεν είναι μόνον η ενθάρρυνση της απειθαρχίας και της αναρχίας, αφού οι μαθητές νιώθουν ότι θα έχουν στις πράξεις τους την κάλυψη του Κόμματός τους, αλλά κυρίως η στροφή της προσοχής και των μορφωτικών ενδιαφερόντων τους σε δευτερεύοντες τομείς της ζωής, καθώς και η παραχάραξη μιας γνήσιας πολιτικής(όχι κομματικής) Παιδείας.

Η πειθαρχία στα σχολεία επλήγη βαθιά και από την κατάργηση της μαθητικής στολής στη Μέση Εκπαίδευση. Η ύπαρξη στολής είναι, αναμφίβολα, στοιχείο αγωγής. Αυτή προϋποθέτει συμμόρφωση σε κανονισμούς και δείχνει ισότητα όλων των μαθητών μέσα στο σχολείο, που είναι και βασική αρχή του Χριστιανισμού. Ως προς το θέμα της στολής, η Εκκλησία τονίζει ότι η προσωπικότητα έχει μεγαλύτερη αξία από την εμφάνιση. Και προς τη δημιουργία ισχυρής προσωπικότητας πρέπει να τροχιοδρομούμε τους μαθητές.

Και στην ανάγκη ύπαρξης προτύπων προς μίμηση από τους μαθητές υπερθεματίζει η Εκκλησία. Ξέρει πώς «ώτα τυγχάνει οφθαλμών απιστότερα και κενός ο λόγος εάν μη η πράξις συμπαρή». Ό,τι και να διδάξουμε με λόγια, αν τα έργα μας, των εκπαιδευτικών και όλων των φορέων παιδείας, είναι αντίθετα, δεν ωφελούμε σε τίποτα.

Σε προηγούμενες εποχές, όπου άνθρωποι και ιδέες διεκινούντο πολύ αργά, κάθε χώρα μπορούσε, λίγο ή πολύ, να κρατήσει στα επιθυμητά, γι’ αυτήν, όρια την παιδεία της. Σήμερα όμως, που λόγω Τεχνολογίας, ο κόσμος έγινε μια γειτονιά, όπου μπορείς να παρακολουθήσεις από τον τόπο σου ένα γεγονός την ώρα που συμβαίνει σε οποιοδήποτε μέρος της γης, ακόμα και στο διάστημα, είναι δύσκολο να μείνει ανεπηρέαστη η παιδεία μιας χώρας από ό,τι συμβαίνει στον υπόλοιπο κόσμο. Δεν μπορούν να κρατηθούν τα ήθη και τα έθιμα της κοινωνίας χωρίς υπέρμετρη προσπάθεια για απόκρουση των ξένων επηρεασμών.

“Η έννοια της παγκοσμιοποίησης είναι αντιφατική προς την ίδια την ανθρώπινη φύση”

Μπροστά στις προκλήσεις από την Παγκοσμιοποίηση, την πολυπολιτισμικότητα της κοινωνίας και την αλλαγή του κοσμοείδωλου πώς θα πρέπει να απαντήσει η παιδεία μας;

Η παγκοσμιοποίηση, η οποία καταργεί σύνορα και αγνοεί εθνικές, θρησκευτικές, ή άλλες ιδιαιτερότητες ενός λαού, βρίσκει θιασώτες και στον τομέα της Παιδείας. Αν, όμως, το εμπόριο, η τεχνολογία, η ελεύθερη ροή κεφαλαίου διεθνώς, μπορούν να ωφεληθούν από την ομογενοποίηση και την παγκόσμια επιβολή, άλλες παράμετροι του ανθρώπινου βίου, όπως η Παιδεία, κινδυνεύουν από την

παγκοσμιοποίηση.

Η έννοια της παγκοσμιοποίησης είναι αντιφατική προς την ίδια την ανθρώπινη φύση. Πεμπτουσία της ανθρώπινης ταυτότητας είναι η ιδιαιτερότητα. Πολλοί, μεμονωμένα άτομα, αλλά και κόμματα, που επιδιώκουν να κυβερνήσουν και να επιβάλουν αυτές τις απόψεις τους, υποσκάπτοντας την παιδεία, διερωτώνται σε τι μας χρειάζεται η Ιστορία, η πολύπλοκη γλώσσα μας με τη δύσκολη γραμματική και το δυσκολότερο συντακτικό της, η προσήλωση στην παράδοση. Πρέπει, λεν, να είμαστε πραγματιστές. Να ξεχάσουμε το παρελθόν, να δούμε το μέλλον.

Ποια θα πρέπει να είναι η απάντησή μας και ποια η απάντηση της Εκκλησίας σ' αυτή την πρόκληση ;

Παρόλο που έχουμε συναίσθηση του σημερινού πολυπολιτισμικού χαρακτήρα της κυπριακής κοινωνίας, καθώς και των παγκόσμιων τάσεων, οι εκπαιδευτικοί μας στόχοι πρέπει να είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι με μια μακροπρόθεσμη πολιτική εθνικής και φυσικής επιβίωσης του Ελληνισμού στην Κύπρο.

Δεν πρέπει η διαπολιτισμική αγωγή να γίνει το μέσον για κατάργηση ή υποβάθμιση της εθνικής αυτοσυνειδησίας μας. Θα σεβαστούμε τους άλλους, τα χαρακτηριστικά και τον πολιτισμό τους, αλλά δεν θα αλλοιώσουμε την Ιστορία μας, δεν θα καταργήσουμε τα εθνικά μας σύμβολα, ούτε και θα υποβαθμίσουμε τις εθνικές επετείους μας.

Το θέμα των Θρησκευτικών στα σχολεία

Κάτω από την επίδραση των πιο πάνω δοξασιών, αυξάνονται στις μέρες μας οι φωνές ότι στο πολυπολιτισμικό περιβάλλον που ζούμε και, λαμβανομένου υπόψη του θρησκειακού μωσαϊκού του μαθητικού πληθυσμού, δεν έχει θέση το μάθημα των Θρησκευτικών που αφορά στη θρησκευτική ταυτότητα μιας μερίδας, έστω και της πλειοψηφίας των μαθητών, δηλαδή των Ορθοδόξων Χριστιανών. Πολλοί ορθόδοξοι μαθητές ζητούν ήδη για διάφορους λόγους και παίρνουν απαλλαγή από το μάθημα.

Το δικαίωμα αυτό έχουν όλοι οι ξένοι. Όπου υπάρχουν μεγάλες ομάδες αλλοθρήσκων ή ετερόδοξων μπορεί να γίνει μια διευθέτηση για να διδάσκονται τα δικά τους. Όπου υπάρχουν ελάχιστες μονάδες ξένων, όμως, πρέπει το σχολείο να επιφορτίζεται με την επιτήρηση τους σε άλλο χώρο εκτός της τάξης την ώρα των θρησκευτικών; Αν ο Πακιστανός, ο Σριλανκέζος, ο Ινδός, ο Αιγύπτιος κλπ., που φοιτά στα σχολεία μας, παρακολουθεί Ομήρου Οδύσσεια ή Ιλιάδα και Ελληνική

Ιστορία, γιατί αυτά διαλαμβάνονται στο Εκπαιδευτικό Σύστημα του τόπου, γιατί να ενοχλεί το μάθημα των Θρησκευτικών και το περιεχόμενό του;

Γιατί κατηγορούμαστε ότι επιχειρούμε να προσηλυτίσουμε στην πίστη μας τους ξένους; Όπως τα άλλα μαθήματα δεν στοχεύουν να εξελληνίσουν τους μετανάστες, έτσι και τα Θρησκευτικά δεν στοχεύουν να τους εκχριστιανίσουν. **Με την κριτική σκέψη που του αναπτύσσει το σχολείο, ο μαθητής μπορεί να τοποθετηθεί με τον ένα ή τον άλλο τρόπο απέναντι στο περιεχόμενο του μαθήματος**. Σ’ έναν τόπο, με τη συντριπτική πλειοψηφία των μαθητών να είναι Ορθόδοξοι Χριστιανοί, κάνουμε προσηλυτισμό όταν διδάσκουμε την πίστη μας; Πρέπει να απολογούμαστε για τα αυτονόητα;

Επι πλέον, οι στόχοι του μαθήματος των Θρησκευτικών, που είναι κυρίως η επίτευξη της αρμονικής συνύπαρξης του ανθρώπου με τον Θεό, τον συνάνθρωπο και τη φύση, ταυτίζονται, εν πολλοίς, και βοηθούν στην επίτευξη των στόχων μιας δημοκρατικής και ανθρώπινης παιδείας.

Ακόμα περισσότερο συνηγορεί υπέρ της διατήρησης και ενίσχυσης του μαθήματος των Θρησκευτικών και το γεγονός ότι στη δική μας Ορθόδοξη παράδοση, τα μάθημα των Θρησκευτικών προσφέρει το όραμα της συμφιλίωσης και της καταλλαγής ανθρώπων και λαών, προβάλλει την αξιοπρέπεια του ανθρώπινου προσώπου και την ακεραιότητα της δημιουργίας, επιδιώκει την ελευθερία και τη δικαιοσύνη και συμβάλλει στην ειρήνη και στην αδελφοσύνη, πράγματα που αποτελούν βασικές επιδιώξεις της παιδείας.

Μιλώντας για το μάθημα των θρησκευτικών, έχω την εντύπωση πως με τα νέα αναλυτικά προγράμματα σε κάποιους τομείς, υπερβάλλουμε. Η αποδοχή του άλλου, του διαφορετικού, ακόμα και του εχθρού, κι όχι μόνον η αποδοχή αλλά και η αγάπη και η θυσία γι’ αυτόν, είναι βασικό χαρακτηριστικό του Χριστιανισμού. Ακόμα και σε καιρούς διωγμών η Εκκλησία ευχόταν υπέρ των διωκτών της.

Το να εισάγουμε, όμως, στο μάθημα των Θρησκευτικών από την Γ΄ Δημοτικού ενότητα για Αρμένιους, Μαρωνίτες, Τουρκοκύπριους δεν νομίζω ότι θα ωφελήσει τα παιδιά. Προηγουμένως, αν δεν κάνω λάθος, αυτό γινόταν μόνο στην Στ΄ Δημοτικού. Η αναφορά δεν θα περιοριστεί, ασφαλώς, στην αποδοχή και φιλία μαζί τους. Θα θίξει διαφορές, θρησκευτικές και δογματικές, πράγμα που υπερβαίνει την αντιληπτικότητα των παιδιών της ηλικίας αυτής.

Η διαφορετικότητα, η ιδιαιτερότητα, η έννοια του άλλου και της αποδοχής του δίνονται μέσα από την όλη αγωγή του σχολείου, τις γιορτές και συγκεντρώσεις και τα άλλα μαθήματα. Με το μάθημα των Θρησκευτικών και τη μελέτη των άλλων δογμάτων και θρησκειών σ' αυτό το πρώιμο ηλικιακό επίπεδο, επαναλαμβάνω, μάλλον σύγχυση θα επέλθει.

Νομίζω πως δεν έχω τον χρόνο για να επεκταθώ στην αρνητική τοποθέτηση κάποιων απέναντι σε άλλα μαθήματα όπως είναι η Ιστορία και τα Ελληνικά. Είναι κι αυτό μια πρόκληση όχι μόνον των καιρών αλλά και ενδεικτικό της εθνικής μειοδοσίας μας. Είναι νωπά στη μνήμη μας, ακόμα τα περί συνωστισμού στην προκυμαία της Σμύρνης που επεχειρήθη να εισαχθούν σε σχολικό βιβλίο της Ιστορίας.

Γιατί με την Ιστορία συνδεόμαστε με τους προγόνους μας, μελετούμε και παραδειγματιζόμαστε από τις επιτυχίες και τις αποτυχίες τους, τα λάθη και τις παραλείψεις τους και προχωρούμε πιο ασφαλισμένα προς το μέλλον. Μα και η γλώσσα οδηγεί στην εθνική μας αυτοσυνειδησία. Μας συνδέει με τους προγόνους μας. Είναι η ίδια γλώσσα του Ομήρου, του Μ. Αλεξάνδρου, του Αισχύλου, του Παλαιολόγου, του Αυξεντίου, του Παλληκαρίδη. Είναι η γλώσσα στην οποία γράφτηκε και υπομνηματίστηκε ολόκληρη η Καινή και διασώθηκε η Παλαιά Διαθήκη.

Είναι κοινοτυπία να λεχθεί ότι η γλώσσα αποτελεί προθήκη του πολιτισμού και όπου ξεπέφτει το ένα συμπαρασύρει και το άλλο. Μια γλώσσα φτωχή σημαίνει και μια διάνοια φτωχή και έναν πολιτισμό φτωχό. Θα πρέπει, επομένως, να δώσουμε την πρέπουσα σημασία και σ' αυτές τις προκλήσεις των ημερών μας.

Η Παιδεία μας θα πρέπει να αντιμετωπίσει τις ιδιαίτερες αυτές, αλλά και τις άλλες προκλήσεις που συναντούμε στην Κύπρο και που άπτονται της επιβίωσής μας ως Ελλήνων στη γη αυτή των πατέρων μας. Θα πρέπει να εξακολουθήσει να διατηρεί άσβεστη τη μνήμη των κατεχομένων εδαφών μας και να τονώνει το εθνικό φρόνημα.

Θα πρέπει να ενισχύει την αλληλοκατανόηση με τους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας, να αποδέχεται τους κάθε λογής μετανάστες, παρά την ευθύνη που θα πρέπει να καταλογίζει σε όσους επιτρέπουν ή ανέχονται την ανεξέλεγκτη διοχέτευσή τους προς τις ελεύθερες περιοχές, αλλά πρώτα να καλλιεργεί την εθνική αυτοσυνειδησία και να απαιτεί την αποκατάσταση της δικαιοσύνης.

“Απεκδυόμενοι την ελληνικότητά μας, απομακρυνόμαστε από την Ελλάδα”

Επισκεπτόμενος τα σχολεία για αγιασμούς ή και ομιλίες, αλλά και συνομιλώντας με πολλούς λειτουργούς της Παιδείας, μου δημιουργήθηκε η εντύπωση ότι , εδώ και χρόνια, επιδιώκεται σταθερά η υποβάθμιση της ταυτότητας του κυρίαρχου τμήματος του Κυπριακού λαού, που είναι η ελληνική, έναντι της ταυτότητας των άλλων μικρών εθνικών ομάδων που υπάρχουν στην Κύπρο.

Η καλλιέργεια και η ανάπτυξη της οικείας ταυτότητας δεν σημαίνει εθνικισμό ούτε και εθνικό ναρκισσισμό, ούτε ασφαλώς και υποτίμηση των άλλων. Σημαίνει καλλιέργεια των αξιών της παράδοσης, στέρεη γνώση της Ιστορίας και γενικά αυτογνωσία.

Κυκλοφορεί ευρέως η λανθασμένη άποψη ότι όσο απεκδυόμαστε την ελληνικότητά μας, τόσο προσεγγίζουμε τους Τουρκοκύπριους και, κατά συνέπεια, πλησιάζουμε στη διευθέτηση του προβλήματός μας. Η πείρα τόσων χρόνων διαπραγμάτευσης θα πρέπει να έχει πείσει τους πάντες ότι εκείνο που επιτυγχάνουνε, απεκδυόμενοι την ελληνικότητά μας, είναι να απομακρυνόμαστε από την Ελλάδα, και να χάνουμε το μοναδικό στήριγμα που έχουμε εδώ και τρεισήμισι χιλιάδες χρόνια.

Μακριά από τον κύριο ελληνικό κορμό, λίγοι σε αριθμό, κρατημένοι από την Ιστορία και τη γλώσσα μας, στηριζόμενοι στην Ορθόδοξη πίστη μας, αν θέλουμε να έχουμε συνέχεια και προοπτική θα πρέπει να συγκεντρώσουμε τις προσπάθειές μας στη συνέχιση και ενίσχυση μιας Παιδείας που, ως ελληνική Παιδεία, επεβλήθη σε περιόδους αποικιοκρατίας και που, παλαιότερα, ως “κρυφό σχολειό”, απέδωσε.

“Το σχολείο πρέπει να είναι όργανο της πολιτείας”

Ως Εκκλησία έχουμε και μιαν άλλη πρόταση: Όλοι αντιλαμβανόμαστε, ότι το σχολείο υπηρετεί το έθνος· διευκρινίζει, φωτίζει και μεταλαμπαδεύει εθνικές αξίες. Γι’ αυτό το σχολείο πρέπει να είναι όργανο της πολιτείας και όχι της κυβέρνησης. Διαιωνίζει εθνικές και όχι κομματικές αξίες. Ως εκ τούτου χρειάζεται να καθοριστούν μόνιμοι στόχοι που να μην αλλάζουν όταν αλλάζει η κυβέρνηση. Όταν μια κυβέρνηση καταργεί εκείνα που εισάγει η άλλη, (αναλυτικό πρόγραμμα, στόχους, σχολικά βιβλία, τύπους σχολείων κ.ά), όχι μόνον δεν σημειώνεται πρόοδος αλλά και δημιουργείται σύγχυση. Όλοι θυμούμαστε ότι, μέσα στα πλαίσια της κομματικής διελκυστίνδας, καταργήθηκε στην πράξη, πριν από λίγα χρόνια, και ο στόχος “δεν ξεχνώ και αγωνίζομαι “, για να δοθεί, δήθεν, το βάρος στην καλλιέργεια της συνδιαλλαγής και της

επαναπροσέγγισης με τους Τουρκοκυπρίους. Σε μιαν εγκύκλιο, μάλιστα, για την “Πορεία Μακαρίου”, γινόταν, τότε, αναφορά σε “εξτρεμιστικές ομάδες Ελληνοκυπρίων που υπέσκαψαν την Κυπριακή Δημοκρατία το 1963-1964”. Δίναμε έτσι, εκτός των άλλων, και την εντύπωση στους ξένους ότι καταπιέζαμε τους Τουρκοκυπρίους και ότι θέταμε σε ίση μοίρα τα εγκλήματα της Τουρκίας με κάποιες ανεύθυνες και μεμονωμένες πράξεις μερικών ασυνείδητων Ελληνοκυπρίων.

Οφείλουμε, λοιπόν, όλοι να συμβουλεύσουμε και να πιέσουμε ώστε όλοι μαζί, όλα τα κόμματα και όλοι οι θεσμικοί Φορείς, να καθορίσουν μιαν ενιαία και σταθερή γραμμή για την Παιδεία μας, που θα υπηρετήσει τον μέγιστο στόχο της εθνικής μας επιβίωσης στη γη αυτή των πατέρων μας.

Επίσης, τώρα που η Τεχνολογία, η κάθε είδους πρόοδος αλλά και καινοφανείς (και κενοφανείς) ιδέες εισβάλλουν στη ζωή μας, οφείλουμε, πέραν από την εθνική ταυτότητά μας, να διαφυλάξουμε και το πνευματικό συστατικό της ύπαρξής μας· να προστατευτούμε από τη διολίσθηση προς κατώτερες και εφήμερες αξίες ή και σε απαξίες. Κι ο μόνος ασφαλής τρόπος προστασίας από τους νεοφανείς αυτούς κινδύνους είναι η εμμονή μας στην ελληνοχριστιανική Παιδεία μας. Η Παιδεία είναι και το μόνο όπλο που διαθέτουμε εναντίον κάθε κοσμικής δύναμης, οικονομικής, πολιτικής, στρατιωτικής.